

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **E. R.**, zastoupeného JUDr. Janem Thonatem, advokátem se sídlem Masarykova 43, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 28. 3. 2008, čj. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 11. 2008, č. j. 16 Cad 19/2008 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 3. 2008, čj. x. Česká správa sociálního zabezpečení tímto rozhodnutím stěžovateli přiznala podle ust. § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ode dne 1. 3. 2007 starobní důchod ve výši 2340 Kč s tím, že od ledna 2008 stěžovateli náleží důchod ve výši 2494 Kč měsíčně.

Stěžovatel v žalobě namítl, že žalovaná nepřihlédla k rokům odpracovaným v SSSR a Ruské federaci, které se českou stranou započítávají na základě Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení, vyhlášené pod č. 116/1960 Sb. (dále jen „Dohoda“).

Krajský soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel dne 14. 3. 2007 požádal o starobní důchod. V osobním listu důchodového pojištění ze dne 13. 2. 2008 je uvedena doba pojištění za dobu od 4. 7. 1956 do 28. 2. 2007 v rozsahu 17 559 dnů, tj. 48 roků a 39 dnů. Žalovaná zde započítala dobu pojištění v SSSR a Ruské federaci podle potvrzení ruského nositele pojištění Penzijního fondu Ruské federace ze dne 16. 10. 2007 a dále dobu pojištění stěžovatele na území České republiky doloženou evidenčními listy organizace Rimme s.r.o.

Krajský soud neshledal žalobní námitku stěžovatele důvodnou, neboť dospěl k závěru, že žalovaná při stanovení starobního důchodu započítala veškerou evidovanou dobu zaměstnání stěžovatele v souladu s čl. 4 Dohody. Krajský soud dále konstatoval, že žalovaná vyměřila stěžovateli důchod z výdělku dosaženého na území České republiky v souladu s čl. 5 odst. 1 Dohody, neboť evidenční listy vydané organizací Rimme s.r.o. prokazují, že stěžovatel po přesídlení do České republiky pracoval. Při započtení dob zaměstnání a následném výpočtu starobního důchodu žalovaná postupovala v souladu se zákonem č. 155/1995 Sb. Krajský soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Má za to, že žalovaná i krajský soud při posuzování jeho nároku na starobní důchod a výše tohoto nároku nesprávně interpretovaly čl. 5 Dohody. Stěžovatel dále citoval odstavce 2 tohoto ustanovení. Jak je patrné z podkladů, které měla žalovaná i soud k dispozici, dosáhl stěžovatel nároku na přiznání důchodu v Ruské federaci již v roce 1997. Tam také až do února 2007 pobíral důchod, který mu byl v Ruské federaci přiznán a vyměřen ještě před tím, než začal být v České republice částečně výdělečně činný. Stěžovateli měl být proto důchod v České republice vyměřen z průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace v České republice. Stěžovatel zde zdůraznil, že je vysokoškolsky vzdělaný inženýr technik. Důchod mu rozhodně neměl být vyměřen z několika málo let po splnění nároku na důchod, kdy mu důchod již byl přiznán a kdy si stěžovatel jako důchodce pochopitelně pouze přivydělával. Výše dosahovaných příjmů a logicky i odvodů na sociální pojištění také odpovídala tomu, že se jednalo pouze o tzv. přivýdělek starobního důchodce.

Skutečnost, že má vysokoškolské vzdělání a že pracoval v Ruské federaci před odchodem do důchodu ve vedoucích funkcích, stěžovatel namítal v průběhu řízení opakovaně, a to i v opravném prostředku ze dne 11. 4. 2008 označeném jako „Žádost o soudní přezkum výpočtu starobního důchodu“ a zasláném přímo žalované. Toto podání je nutno brát ve smyslu ust. § 72 odst. 1 věta druhá s. ř. s. jako nedílnou součást návrhu na soudní přezkum doručeného přímo krajskému soudu dne 22. 4. 2008.

Stěžovatel má za to, že správnost jeho názoru potvrzuje i doslovné znění odstavce 2 čl. 5 Dohody, kde se uvádí, že nárok na takovýto způsob výměry má i osoba, která je příjemcem důchodu a na území státu, kam se odstěhovala, nepracovala vůbec. Rozhodnutí žalované i krajského soudu je tak v rozporu s čl. 5 Dohody. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná uvedla, že se ztotožňuje s právním názorem krajského soudu vysloveným v napadeném rozsudku.

Nejvyšší správní soud nemohl kasační stížnost věcně projednat a musel ji odmítnout z následujících důvodů.

Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. kasační stížnost není přípustná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Podle § 103 odst. 1, 2 s. ř. s. je kasační stížnost přípustná jen z důvodů tam taxativně vymezených, jež jsou svojí povahou vždy důvody právními, jakkoli často mají za základ spor o zjišťování či hodnocení skutkových okolností nebo jiné skutkové námitky. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí obsahovat mj. žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaně) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky správního rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Žalobce je tedy povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.

Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný pod č. 419/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Pojem „důvody“, užitý v ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., které navazuje na ustanovení § 103 s. ř. s., tak v případě kasačních stížností proti rozhodnutím krajských soudů o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu zřetelně odkazuje na tentýž pojem užitý v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. při formulaci toho, jaký obsah mají mít žalobní body žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, a vede k jednoznačnému závěru, že v řízení o kasační stížnosti jsou zásadně nepřípustné jiné důvody než ty, které se opírají o skutkové a právní důvody uvedené v žalobě. Důvody kasační stížnosti tedy lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech v žalobních bodech obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření formulovány a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány; to platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody stěžovatel mohl v žalobě či jejím včasném rozšíření uplatnit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, publ. pod č. 685/2005 Sb. NSS).

Stěžovatel v žalobě datované dnem 19. 4. 2008 namítl pouze porušení čl. 4 Dohody, tedy že žalovaná při stanovení důchodu nezapočetla dobu jeho zaměstnání v SSSR a Ruské federaci. S touto námitkou se krajský soud v odůvodnění rozsudku řádně vypořádal, přičemž ji shledal nedůvodnou. Sám stěžovatel již v kasační stížnosti započtení dob zaměstnání nezpochybňoval. Brojil zde výhradně proti nesprávné aplikaci čl. 5 Dohody, tedy že žalovaná neměla postupovat podle čl. 5 odst. 1 Dohody a vyměřit důchod z výdělku dosaženého v zaměstnání v České republice, kde si stěžovatel jako příjemce důchodu pouze přivydělával, nýbrž měla v souladu s čl. 5 odst. 2 Dohody vycházet ze zaměstnání vykonávaného stěžovatelem v Ruské federaci a SSSR, a stanovit průměrný měsíční výdělek zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace v České republice.

V podané žalobě ze dne 19. 4. 2008 však chybí jakékoli výtky vůči stanovení výdělku rozhodného pro výši důchodu podle čl. 5 Dohody. Stěžovatel přitom mohl tuto námitku v žalobě jako žalobní bod nepochybně formulovat, neboť mu již v době podání žaloby byly známy všechny skutkové okolnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdil, že skutečnost, že má vysokoškolské vzdělání a že pracoval v Ruské federaci ve vedoucích funkcích, namítal již opakovaně v průběhu řízení. Poukázal na své podání označené jako „Žádost o soudní přezkum výpočtu starobního důchodu“ datované dnem 11. 4. 2008, které přiložil ke kasační stížnosti. Zde stěžovatel mimo jiné uvedl, že mu nebyly započítány roky v Ruské federaci, přestože všechny doklady o průběhu zaměstnání doložil, a přestože má vysokoškolské vzdělání a téměř po celou dobu pracoval v Ruské federaci ve vysokých vedoucích funkcích.

Nejvyšší správní soud jednak dospěl k závěru, že z této argumentace nelze dovodit, že stěžovatel namítl porušení čl. 5 Dohody při stanovení rozhodného výdělku. I v tomto podání výslovně zpochybnil pouze postup žalované při započtení dob zaměstnání, tedy že nepostupovala v souladu s čl. 4 Dohody.

Nejvyšší správní soud však dále zjistil, že předmětné podání se ve správním spise nenachází, stěžovatel nikterak nedoložil, že bylo žalované doručeno. Ve svém podání ze dne 15. 4. 2008 doručeném žalované dne 18. 4. 2008, se o podání ze dne 11. 4. 2008, resp. o tom, že již podal žalobu proti rozhodnutí žalované, nezmínil. Domáhal se zde zaslání dvou příloh sdělení Penzijního fondu Ruské federace ze dne 16. 10. 2007 s tím, že teprve jejich doručení bude považovat za počátek lhůty pro podání žaloby ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. I tato skutečnost tedy zpochybňuje, že stěžovatel podání datované dnem 11. 4. 2008 skutečně odeslal a že jím navíc již tehdy mínil podat žalobu proti nyní napadenému rozhodnutí žalobce. V dopise ze dne 15. 4. 2008 stěžovatel dále namítl, že mu žalovaná nezapočetla roky zaměstnání uvedené na dvou přílohách sdělení Penzijního fondu Ruské federace, ačkoli on sám dobu zaměstnání v SSSR a Ruské federaci na výzvu doložil dne 6. 3. 2007. Porušení čl. 5 Dohody nenamítl. Totožnou argumentaci stěžovatel uvedl i v samotné žalobě ze dne 19. 4. 2008 doručené Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 22. 4. 2008. Ani zde se nezmínil o podání žaloby datované dnem 11. 4. 2008, přílohou žaloby byla kromě rozhodnutí žalované pouze kopie podání ze dne 15. 4. 2008. Ve svém podání doručeném krajskému soudu dne 9. 6. 2008 stěžovatel soudu navrhl nahlédnutí do spisů v obdobných věcech a ověření, že jeho vrstevníkům byly důchody za stejných podmínek uznány ve správné výši a nikoli jen za dobu odpracovanou v České republice. Opět tedy poukázal pouze na porušení čl. 4 Dohody.

Nejvyšší správní soud na základě uvedeného dospěl k závěru, že Krajský soud v Ústí nad Labem nepochybil, jestliže se zabýval pouze námitkou stěžovatele směřující vůči započtení dob zaměstnání podle čl. 4 Dohody, neboť ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by stěžovatel již dne 11. 4. 2008 žalobu skutečně podal a pokud by ji podal, že by z jejího obsahu bylo možné jednoznačně dovodit výhrady stěžovatele vůči stanovení výdělku podle čl. 5 odst. 1 Dohody.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že se kasační stížnost opírá výhradně o stížní důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, ač tak učinit mohl. Jiný stížní důvod neobsahuje. Kasační stížnost je tedy nepřijatelná ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud ji proto podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. dubna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu